

Votaziun communal dil 30 da november 2014

Integrasiun dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila

Pagina

I.	Resumaziun	2
II.	Messadi: Integrasiun dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila	3

I. Resumaziun

Motivs per integrar las megliaziuns da Segnas e da Pardomat el project per la megliaziun funsila

- **Procedura semplia per la sanaziun da vias funsilas existentas**
- **Pusseivladad d'arrundar il terren**
- **Considerablamein pli aultas contribuziuns cantunalas e federalas**
- **Sanaziun dil drenadi a Segnas**

Las autoritads communalas proponan unanimamein d'integrar las megliaziuns da Segnas e da Pardomat el project per la megliaziun funsila.

II. Integraziun dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila

Preziadas convischinas e prezias convischins

Cun la meglieraziun funsila vulan las autoritads communalas cunzun levgiar la cultivaziun da terren per l'agricultura. Da quei impurtont project profiteschan sper l'agricultura era il forestalessen e naturalmein il turissem. Cun integrar medemamein las meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila ei igl entir territori dalla vischnaunca cumpigliaus. Quei fatg porta oravontut avantatgs als proprietaris da terren ad alla vischnaunca.

1. Situaziun da partenza

A caschun dalla votaziun all'urna dils 11 da mars 2012 ha il pievel decidu d'instradar la meglieraziun generala per la vischnaunca da Mustér cun risguardar la situaziun da Segnas e da Pardomat.

Il 22 da zercladur 2012 ha il cussegl da vischnaunca approbau il regulativ per la meglieraziun funsila e concediu in credit da rama da frs. 350'000 per elaborar in preproject per ina meglieraziun generala. Ella medema seduta ha il cussegl da vischnaunca era eligiu la cumissiun da meglieraziun e la cumissiun da schazetg.

2. Lavur dalla cumissiun da meglieraziun

Entochen oz ha la cumissiun da meglieraziun exequiu las suandontas lavurs:

- a) eligiu in biro da planisaziun ed in biro per damondas digl ambient;
- b) fixau il territori cumpigliau e menau atras la procedura d'exposiziun publica;
- c) elaborau il project general che cumpeglia la proposta per la reit da vias, la calculaziun da cuosts sco era l'examinaziun dalla cumpatibilitad ecologica (UVP).

3. Integraziun cumpleina dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér

En connex culla fixaziun dil territori cumpigliau ed en special tier l'elaboraziun dalla reit da vias entras la cumissiun da meglieraziun eis ei semussau ch'igl ei necessari ed indicau dad era integrar il territori dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat, ch'ei vegnidas menadas atras gia ils onns 50, compleinamein el project dalla meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér.

Las suandontas raschuns han motivau la cumissiun da meglieraziun d'inoltrar la proposta corrispudenta allas autoritads communalas:

- 1) La decisiun dils 11 da mars 2012 dalla cuminonza dils votants cumpeglia la sanaziun dallas vias da meglieraziun da Segnas e da Pardomat. Tier ina sanaziun da **vias existentas funsilas** ston quellas vegnir **slargiadas** per aschia satisfacer als basegns actuals davart il traffic agricol cun maschinas fetg grondas ed adina pli ladas. Per denton saver slargiar las vias existentas funsilas basegna ei da mintga vart terren dallas parcelas cunfinontas. L'arrundaziun dil terren sut il tetg dalla meglieraziun possibilitescha da prender giu il terren necessari da mintga vart dalla via e porscha la pusseivladad dad ulivar la sperdita da terren al possessur che sto dar giu tal per slargiar las vias. Aschia ston buca mo ils possessurs da terren per liung dallas vias che vegnan baghegiadas da niev ni sanadas, mobein tut ils possessurs dil terren cumpigliau ella meglieraziun contribuir ina part da lur terren per las surfatschas necessarias per las vias.

Senza l'integrasiun cumpleina dil territori dallas duas arrundaziuns da Segnas e da Pardomat ella meglieraziun generala stuessen las surfatschas necessarias per slargiar las vias vegnir acquistadas entras la vischnaunca tenor las proceduras usitadas sco per exempel tier la realisaziun da vias da quartier novas. La finala stuess mintga possessur pertuccau esser cuntents culla vendita da siu terren. Era dess ei probablamein grondas discussiuns sur dalla damonda con ladas che las vias duein esser e nua che quellas duein vegnir slargiadas. Gest tenor situaziun stuess eventualmein schizun la procedura d'expropriaziun vegnir instradada, quei che retardass la realisaziun dil project dalla sanaziun.

- 2) Cun integrar **il territori dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat** cumpleinamein ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér sa era il territori da quellas duas meglieraziuns vegnir arrundaus leu nua che quei fa basegns. Era sche **l'arrundaziun dil terren** ei vegnida fatga cun success avon 50 onns, ein las relaziuns da possess dapi lu semidadas tscheu e leu ed in'arrundaziun savess en bein enqual cass purtar ina migliur.
- 3) Ston las vias dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat vegnir sanadas senza ch'il territori vegni integraus cumpleinamein ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér, vegn quintau cun **subvenziuns** davart dalla **Confederaziun e dil Cantun da rodund 65 %**. Ein ils territoris da quellas duas meglieraziuns integras cumpleinamein el project general, muntan las **subvenziuns el minimum 80 %**, probablamein era levet dapli, gest tenor la fixaziun definitiva dalla quota da subvenziun pigl ulteriur territori. Il schazetg da cuosts per la sanaziun dallas vias da Segnas numnaus el messadi per la votaziun dil pievel dils 11 da mars 2012 munta 1.1 milliuns francs. Il surpli da subvenziuns el cass dall'integrasiun cumpleina dalla meglieraziun da Segnas munta mo per quella el minimum rodund 165'000 francs.
- 4) Actualmein vegnan las vias dallas meglieraziuns da **Segnas e da Pardomat** mantenidas entras **corporaziuns da meglieraziun**. Ils cuosts persuerter vegnan finanziari cun contribuziuns dils possessurs da terren. El cass che las meglieraziuns da Segnas e da Pardomat vegnan integradas cumpleinamein ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér, vegnan era las vias da quellas duas meglieraziuns integradas egualmein a tuttas autras vias ella reit dallas vias dalla meglieraziun. Suerter la sanaziun ni la construcziun nova dallas vias da meglieraziun vegnan quellas surdadas alla **vischnaunca che procura pil manteniment** da tut quellas vias tenor in regulativ che vegn preparaus a temps.

- 5) Tenor lescha ein tuttas viasfier svizras obligadas da segirar ils surpassadis aunc buca segirai e quei entochen la fin 2014. Sil tschancun Mustér-Mumpé Tujetsch ston ord quei motiv differents surpassadis vegnir segirai ni sligiai. La cumissiun da meglieraziun ei vegnida integrada ella procedura corrispundenta ed ins ha ensemen culla Viasfier Matterhorn Gotthardbahn (MGB) sespruau d'anflar sligiazions adequatas che pon era satisfar als basegns digl avegnir. Aschia risguarda il concept dalla reit da vias dalla meglieraziun quels basegns. Schegie ch'igl ei previu da realisar certas vias funsilas cun finanziaziun dalla MGB avon che la meglieraziun vegn activa en quels territoris, san ins pli tard tuttina restituir ina part dil terren duvraus per las vias novas als proprietaris pertuccai, quei denton mo sch'igl entir territori dalla meglieraziun da Segnas fa part dalla meglieraziun generala.
- 6) A **Segnas** ha la meglieraziun giu realisau ina gronda **reit da drenadis** per meglierar la qualitat dils praus arrundai. Quels drenadis ein vegni manteni entras la corporaziun da meglieraziun. Suenten tons onns en funcziun ein probablamein tscheu e leu parts da quels drenadis en in stan che pretenda ina sanaziun. Tenor indicaziun digl Uffeci cantunal d'agricultura e geoinformaziun che accumpogna il project dalla meglieraziun generala da Mustér san quels drenadis sut il tetg dalla meglieraziun generala vegnir manteni vinavon, gie schizun sanai leu nua che quei fa basegns. Ils cuosts per eventualas lavurs da sanaziun vid ils drenadis vegnan integrai els cuosts totals dalla meglieraziun generala e survegnan cheutras era las quotas da subvenziun sco suraindicau. La reit dils drenadis croda sco las vias alla vischnaunca che procura pil manteniment da quellas tenor il suramenziunau regulativ.

Segnas

Ord vesta dalla cumissiun da meglieraziun dat ei neginas raschuns da buca integrar las duas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat cumpleinamein ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér. Damai che la meglieraziun generala ei in project da generaziuns, eis ei indicau da valetar bein las raschuns che plaidan per quell'integraziun. La cumissiun da meglieraziun che ha l'incarica da menar atras quei grond project ha valetau la situaziun ed ei dil meini che la meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér sa vegnir realisada cun success mo sche las duas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat vegnan intergradas cumpleinamein en quei project general.

Pardomat Dado

Pardomat Dadens

4. Seras d'informaziun

Per saver presentar las raschuns dalla cumissiun da meglieraziun per quell'integraziun cumpleina dallas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat ella meglieraziun generala ei vegniu organisau en casa da scola a Segnas ina sera d'informaziun per tut ils interessai da Segnas e Mumpé Tujetsch. Ils representants dil Cantun, dalla vischnaunca, dalla cumissiun da meglieraziun ed il planisader han informau detagliadamein sur dils motivs per ina integraziun dalla meglieraziun da Segnas. La fetg buna participaziun e la discussiun constructiva han demussau il grond interess pil project dalla meglieraziun generala sco era igl interess d'endriescher pertgei che la meglieraziun da Segnas dueigi vegnir integrada cumpleinamein ella meglieraziun generala dalla vischnaunca da Mustér.

Davart da Pardomat ein ils representants dalla corporaziun da meglieraziun da Pardomat vegni informai a medema moda e maniera sco a Segnas.

Il resun dalla sera d'informaziun ei staus ordvart positivs.

5. Consequenzas dil project general

Culla decisiun d'integrar las duas meglieraziuns da Segnas e da Pardomat vegn il territori cumpigliau engrondius per rodund 97 ha e 160 parcelas. Il territori cumpigliau sto cuntener igl entir intschess nua che la meglieraziun preveda mesiras, vul dir vias funsilas ni arrundaziun dil terren. En connex culla fixaziun dil territori cumpigliau ein da principi tuttas parcelas agricolas vegnidas integradas inclusiv ils territoris d'uaul nua che vias funsilas ni forestalas fan part dil project. Medemamein ein Pardomat Dado dalla vischnaunca da Sumvitg sco era il territori da Falluns-Cavorgia sin intschess dalla vischnaunca da Tujetsch vegni integrat ella meglieraziun funsila da Mustér. Il territori cumpigliau ensiara niev ina surfatscha da ca. 1'100 ha. Il diember dallas parcelas pertuccadas munta 1'880. La reit da vias che vegnan sanadas ni baghegiadas da niev semida buca entras l'integraziun da quellas duas meglieraziuns. Las finamiras dil project restan las medemas. L'integraziun cumpleina da Segnas e Pardomat caschuna mudests cuosts supplementars, aschi ch'il credit da rama concedius tonscha.

Ils 19 da settember 2014 ha il cussegl da vischnaunca tractau la fatschenta ed obteniu ina buna e fundada informaziun dil project e corrispundiu unanimamein alla proposta d'integrar las meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila.

6. Proposta

Sebasond sin sura consideraziuns e conclus proponan il cussegl da vischnaunca e la suprastanza communal d'integrar las meglieraziuns da Segnas e da Pardomat el project per la meglieraziun funsila.

En num dil cussegl da vischnaunca

Il president:

Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 20 d'october 2014